

Pszczelarstwo

9

ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU PSZCZELARSKIEGO

1969

nia członków, o czym była już mowa ● 26 kursów stopnia podstawowego ● Jeden kurs mistrzowski, po którym dyplomy mistrza uzyskało 54 pszczelarzy ● 3-dniowe szkolenie aktywu społecznego (40 osób) w Swierkłańcu ● 200 pogadanek w kołach miejscowych ● Egzamin dla rzeczoznawców chorób pszczół w liczbie 43 osób (w tym również sanitariusze i technicy wet.). Związek Katowicki dorobił się w ten sposób 189 rzeczoznawców, którzy w br. mieli przed sobą zadanie przeprowadzenia kompleksowego zbadania wszystkich pasiek na terenie województwa ● 33 wycieczki zorganizowane na terenie woj. katowickiego i innych województw ● Staraniem Komisji Pożytków wysadzono 11 600 drzew oraz 17 tys. krzewów (o 8100 sztuk więcej niż w r. ub.) ● Dwie wystawy powiatowe sprzętu oraz czynny udział w organizowaniu wystawy pszczelarskiej w ramach OWO w Chorzowie. Wiele uznania za tę działalność zapisano wówczas na konto Zarządu WZP, a szczególnie prezesa mgr Zajdy, kol. Jana Cudały i inspektora WZP, kol. Teresy Martyniak.

Zarząd WZP w swym obecnym składzie pracuje zaledwie rok, bo od maja 68 i w zasadzie dopracowuje się dopiero form swej działalności. Ale wyniki tej pracy już są, są również ambitne plany i sądząc po dotychczasowych osiągnięciach, plany te znajdą swój konkretny kształt.

Spółeczny aktyw wojewódzki, powiatowy i w kołach miejscowych liczy w sumie 577 osób. Najbardziej aktywne spośród nich w liczbie 30 osób Zarząd WZP wyróżnił dyplomami uznania. Wiele słów podziękowania skierowano pod adresem p. dr Marii Zahaczewskiej za jej ofiarną pracę w zakresie zwalczania chorób pszczół. To właśnie dzięki nim wszystkim praca posuwa się wciąż naprzód i na nich niewątpliwie Zarząd liczy w realizacji powziętych planów.

Z. Chomińska

Z Opolskiego

W dniu 20 kwietnia 1969 r. obradował w Opolu Zjazd Delegatów WZP. W obradach wziął udział Prezes PZP, mgr W. Skut, który wręczył Dyplomy Uznania zasłużonym działaczom. Otrzymali je: ob. inż. Kolber, ob. Kocowicz i dr Mi-ka.

Ze sprawozdań i dyskusji delegatów wynikało, że pszczelarstwo na Opolszczyźnie — mimo różnych trudności — rozwija się prawidłowo. Na terenie województwa opolskiego o obszarze 9506 km² znajdu-

(Dokończenie na nast. stronie)

Pszczelarstwo

Nr 9 — Rok XX — Wrzesień

W NUMERZE

Pożegnaliśmy naszego Prezesa — str. 2 ● **NAUKA — PRAKTYCE** — Doc. dr habil. J. Woyke — Problemy hodowli pszczół — Selekcja i wymiana pogłowia — str. 4; Prof. dr L. Bornus — Niewykorzystane rezerwy w pszczelarstwie polskim — str. 6; Alarm w rodzinie pszczelej (opr. dr H. Gałuszka) — str. 8 ● **GOSPODARKA PASIECZNA** — Zygmunt Łutowicz — Za i przeciw ulom wielokondygnacyjnym — str. 9; F. Teichert — Nie spodziewany pożytek i niezwykły rój — str. 11; A. Łukaszewicz — Jak zabezpieczam dodatkowe plastry przed motylicą — str. 12; Inż. M. Mantey — Krótkie przypomnienia na październik — str. 14 ● **ULE — SPRZĘT — URZĄDZENIA** — S. Witlib — Wydajne wytapianie wosku — str. 15; J. Czekan — Przenośny stół do odsklepiania plastrów — str. 15 ● **ZA GRANICĄ** — W kilku zdaniach (opr. J. Guderska) — str. 16 ● **PRZESZŁOŚĆ I TRADYCJA** — S. Witko — Wieki patrzają na nas — str. 17 ● **CZYTELNICZY PISZA** — Prof. L. Weber — Nieco krytycznych uwag — str. 18; J. Mrotek — Prosimy chemików o pomoc — str. 18 ● **Z ŻYCIA ZWIĄZKOWEGO** — J. Strachalska — Z Wrocławskiego — str. 19; P. Broy — Jak organizuje koła lub sekcje pszczelarzy — str. 21; Z. Chomińska — Z Górnego Śląska — str. 22; L. Gonek — Z Opolskiego — str. 23. Zdjęcia w numerze: M. Wojtacki. Okładka — Z wędrowki na wrzosi (fot. M. Wojtacki).

Zdjęcia w numerze: S. Haniszewski. M. Wojtacki. Okładka — Z wędrowki na wrzosi (fot. M. Wojtacki).

В HOMEPE

Доц. д-р Ежи Войке - Проблемы пчеловодства - стр. 4 ● Проф. д-р Леон Борнус - Непользованные ресурсы в пчеловодстве Польши - стр. 6 ● Зыгмунт Лутович - За и против многокорпусных ульев - стр. 9.

IN NUMMER

Doz. Dr. Habil. Jerzy Woyke - Probleme der Rassenzucht - Seite 4 ● Prof. Dr. Leon Bornus - Nicht ausgewertete Reserven in der polnischen Bienenzucht - Seite 6 ● Zygmunt Łutowicz - Für und gegen Vielstock-Bienenkästen - Seite 9.

„Pszczelarstwo” jest organem Polskiego Związku Pszczelarskiego. Redaguje Zespół Redakcyjny w składzie: J. Bobrzecki, Z. Chomińska (sekretarz Redakcji), A. Demianowicz, E. Gmurczyk, M. Gromisz, R. Kostecki, M. Mantey, S. Maryniak (przewodniczący Zespołu), C. Nowakowski, P. Popiołek, J. Strachalska (redaktor naczelny) Stefan Wnuszynski. Opracowanie graficzne — Barbara Wesolowska.

Wydawca: Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Artykuły i listy należy kierować pod adresem: Redakcja mies. „Pszczelarstwo” — Warszawa, Al. Jerozolimskie 28, tel. Redakcji: 26-64-51, wewn. 29.

Cena prenumeraty krajowej: miesięcznie 5 zł, kwartalnie 15 zł, półrocznie 30 zł, rocznie 60 zł. Cena numeru pojedynczego 5,50 zł.

Prenumeratę na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują do dnia 15 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty urzędy pocztowe oraz listonosze. Czytelnicy indywidualni mogą dokonywać wpłat również na konto PKO nr 1-6-100029 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”, Warszawa, Towarowa 28, lecz w terminie do dnia 10 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur „Ruch” w terminie do dnia 10 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40 proc. droższa od krajowej, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” — Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO nr 1-6-100024.

Egzemplarze z lat ubiegłych można nabyć w Punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwalnej „Ruch” — Warszawa, ul. Nowomiejska 15-17, na miejscu, lub na zamówienie za zaliczeniem pocztowym.

Prasowe Zakłady Graf. RSW „Prasa”, Al. Jerozolimskie 125/127. Materiał oddano do składania 21.VII.1969 r. Zam. 2048. P-4. Nakład 24.100.

INDEKS 37 228

Pożegnaliśmy Naszego Prezesa

W dniu 11 lipca 1969 r. we Wrocławiu odbył się pogrzeb długoletniego Prezesa Polskiego Związku Pszczelarskiego — Mgr Włodzimierza Skuta.

W dniu tym przybyły do Wrocławia delegacje pszczelarskie z terenu całego kraju, aby pożegnać Człowieka, który nie szczędził swych sił dla dobra naszej organizacji, dla zacieśnienia współpracy z wszystkimi instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na rozwój naszego rodzimego pszczelarstwa.

W tej smutnej uroczystości wzięli udział: najbliżsi współpracownicy, członkowie Prezydium i Zarządu PZP, byli członkowie naczelnych władz naszej organizacji, współtowarzysze działalności z okresu międzywojennego, honorowi członkowie PZP, przedstawiciele wszystkich Wojewódzkich Związków Pszczelarzy,

przedstawiciele Spółdzielczości Ogrodniczo-Pszczelarskiej. Bardzo liczny udział w pogrzebie wzięli pszczelarze województwa wrocławskiego, którym był najbliższy jako wieloletni Prezes i Wiceprezes Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy we Wrocławiu i Członek Prezydium Zarządu Wojewódzkiego Związku Kółek Rolniczych.

U trumny Zmarłego warty honorowe pełnili najbliżsi współpracownicy z Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Hurtu Spożywczego we Wrocławiu i równocześnie pszczelarze z województwa wrocławskiego, przedstawiciele Wojewódzkich Związków Pszczelarzy, Prezydium Zarządu PZP, Centrali Spółdzielni Ogrodniczych i Technikum Pszczelarskiego w Pszczeliej Woli.

Ostatnią zmianę warty pełnili: prof. Leon Bornus, dr Tadeusz Wawryn, dr Ryszard Kostecki, dyr. Pawlak z Centrali Spółdzielni Ogrodniczych. Trumnę ze zwłokami Zmarłego na miejsce spoczynku nieśli na swych barkach na zmianę pszczelarze i przedstawiciele WPHS. Nad grobem żegnając Zmarłego przemawiali przedstawiciele: Centrali Spółdzielni Spożywców w Warszawie, Centralnego Związku Kółek Rolniczych, Centrali Spółdzielni Ogrodniczych, Rady Zakładowej WPHS.

W imieniu Zarządu Polskiego Związku Pszczelarskiego i wszystkich pszczelarzy w Polsce pożegnał Zmarłego dr Ryszard Kostecki, Wiceprezes PZP, który powiedział m. in.: „Głęboki smutek ogarnia nas na myśl, że nie będzie już wśród nas Człowieka, który jeszcze tak niedawno był z nami, przewodniczył Prezydium naszej organizacji omawiając sprawy polskiego i międzynarodowego pszczelarstwa. Jeszcze kilka dni temu udzielał nam swych jakże cennych wskazań i rad pisząc wprost ze szpitala do wielu Kolegów i organizacji. Dlatego trudno w tych ciężkich chwilach przedstawić zasługi Zmarłego i Jego wszystkie cechy oraz wyrazić ból i stratę, jaką ponosimy.

Pszczelarstwo polskie i międzynarodowe straciło w Nim wielkiego działacza i gorącego bojownika o pozycję Związku Pszczelarskiego i pszczelarzy w gospodarce narodowej.

Żegnamy dzisiaj prawdziwego Człowieka o potężnej energii, wielkiego działacza państwowego, związkowego i spółdzielczego. Karty historii rozwoju polskiego pszczelarstwa najdobitniej świadczą o przeobrażeniach, jakich dokonała organizacja, której przez szereg kadencji przewodniczył Człowiek tej miary co Prezes Włodzimierz Skut.

Nie będzie już wśród nas Drogiego Kolegi, tak żarliwego w pracy, wzoru aktywności i uczciwości. Nie będzie wśród nas naszego Przewodnika, Przyjaciela i Nauczyciela. Odszedł od nas w pełni sił twórczych, gdy tak wiele miał jeszcze do zrobienia, tyle perspektywicznych planów do zrealizowania. Dlatego tym trudniej będzie pogodzić się z tym, że nieubłagana śmierć zabrała nam to życie tak dla nas cenne i drogie.

W Zmarłym tracimy gorącego patriotę, najlepszego kolege, człowieka rzadkiej prawości i rzetelności. a Związek nasz — niezastąpionego Prezesa.

Prezes Włodzimierz Skut pozostanie na zawsze w pamięci polskich pszczelarzy jako ten, który całą swą wiedzę, umiejętności, zapał, żarliwość i pracowitość poświęcał sprawom pszczelarskim i cechy te wpajał gronu swych współpracowników. Duży wkład pracy Kolegi Skuta w rozwój międzynarodowego pszczelarstwa wrócił uwagę wielu działaczy z tej dziedziny. Powierzono Mu szereg odpowiedzialnych funkcji Międzynarodowej Organizacji Pszczelarskiej „Apimondia”. Jego przykład i dzieło, które pozostawił zobowiązują nas do dalszego kontynuowania tej pracy z tym samym szlachetnym uporem, jaki charakteryzował Jego pracowite życie.

Żegnamy Cię Drogi Kolego Prezesie, i równocześnie zapewniamy, że dzieło Twoje będziemy konsekwentnie realizować. Zapewniamy Cię także, że tak jak Ty nie będziemy szczędzić sił dla dalszego rozwoju pszczelarstwa w Polsce.

Wykonawszy ogromną pracę Kolega Prezes Włodzimierz Skut odszedł od nas na wieczny spoczynek. Dziś z głębokim żalem chylimy głowy przed Jego trumną. Ziemia ojczysta, którą tak ukochał, niech Go przyjmie czule i serdecznie. Cześć Jego pamięci".

Włodzimierz Skut urodził się w 1903 roku w Krakowie. Rodzice Jego prowadzili początkowo gospodarstwo rolne w Jaroszewicach pod Wadowicami. Stąd u Włodzimierza zainteresowanie zagadnieniami rolniczymi. Lata 1908—1921 spędził w Białej koło Bielska, gdzie skończył szkołę powszechną i gimnazjum. Następnie ukończył Wyższą Szkołę Handlu Zagranicznego we Lwowie studiując jednocześnie prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Odbывая praktykę zagraniczną w Konsulatach RP w Monachium i Paryżu w latach 1925 do 1929 równocześnie studiował zagadnienia spółdzielczości. W latach 1929—1940 zajmował różne stanowiska w spółdzielczości wiejskiej we Lwowie. W tym okresie pracował początkowo w Okręgu Szkolnym Kuratorium Lwowskiego poświęcając dużo energii szkoleniu młodych kadr spółdzielczych. Następnie powołany został na wizytatora szkół handlowych Kuratorium Okręgu Lwowskiego.

Po przejęciu kierownictwa Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego we Lwowie doprowadził w ciągu kilku lat do dużego rozwoju sieć sklepów Kółek Rolniczych (liczba ich wzrosła od 1000 do 1600). Organizował sieć punktów skupu zboża, żywności i innych artykułów rolnych na terenie województwa lwowskiego. Brał aktywny udział w ruchu spółdzielczym jako społeczny członek Rady Nadzorczej Centralnej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej. Był organizatorem spółdzielczości ogrodniczo-pszczelarskiej, jednym z działaczy na odcinku organizowania przez wieś własnego przemysłu rolnego dla przeciwstawiania się panującemu wówczas powszechnie wyzyskowi wsi. Był jednym z organizatorów budowy przez chłopów pierwszej w kraju na zasadach spółdzielczych Rolniczej Cukrowni „Podole” w Berezowicy pod Tarnopolem a następnie olejarni i przetwórni mięsnej we Lwowie.

W latach wojny pracował w Radzieckich Handlowych Organizacjach Spółdzielczych we Lwowie (odpowiednik WZGS) i szkolnictwie. W czasie okupacji niemieckiej pracował w stacjach traktorowych a następnie w instytucji handlowej, działając jednocześnie konspiracyjnie. Wykorzystując możliwości pracy zawodowej w aparacie handlu udzielał w potrzebie pomocy osobom prześladowanym przez Niemców.

Po wyzwoleniu w 1944 r. wyjechał do Rzeszowa, gdzie zorganizował spółdzielczość rolniczą w ramach Związku Gospodarczych Spółdzielni Rolniczych. Zorganizował pierwszą akcję siewną w Rzeszowskiem. W miarę wyzwolenia dalszych ziem przeniósł się do Katowic, a następnie do Wrocławia, gdzie uruchomił Okręgowy Oddział Rolniczy „Społem” i placówki terenowe skupu produktów rolnych i zaopatrzenia rolniczego. Kolejno był wykładowcą w Wyższej Szkole Handlowej i Wyższej Szkole Ekonomicznej we Wrocławiu z zakresu ekonomiki i obrotu towarowego. Był dyrektorem Zakładu Obrotu Artykułów Ogrodniczych WZGS we Wrocławiu, a od kwietnia 1957 nieprzerwanie pełnił obowiązki dyrektora WPHS.

Wyteżona praca zawodowa na odpowiedzialnych stanowiskach nie przeszkadzała Mu w podejmowaniu dodatkowych obowiązków społecznych. Już w Rzeszowie został radnym Wojewódzkiej Rady Narodowej. Z chwilą powstania Wojewódzkiego Związku „Samopomoc Chłopska” był członkiem społecznym Zarządu Wojewódzkiego.

Od 1956 roku brał czynny udział w organizowaniu kółek rolniczych na terenie województwa wrocławskiego, pełniąc funkcję sekretarza i członka Prezydium Wojewódzkiego Związku Kółek Rolniczych — bez przerwy, do ostatniej chwili.

Zyciem pszczół interesował się od najmłodszych lat, a hodowlą ich już w okresie międzywojennym. Z chwilą reaktywowania Związku Pszczelarskiego był jednym z jego aktywnych organizatorów sprawując szereg funkcji społecznych.

Kolejno był prezesem Zarządu Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy we Wrocławiu, a następnie od 1960 roku prezesem Polskiego Związku Pszczelarskiego. Równocześnie od 1960 r. był członkiem Rady Centrali Spółdzielni Ogrodniczych w Warszawie i przewodniczącym Komisji Pszczelarskiej przy Radzie Centrali Spółdzielni Ogrodniczych. Ponadto był członkiem Zarządu i Komisji Gospodarczej Międzynarodowej Organizacji Pszczelarskiej „Apimondia”.

W okresie pełnienia obowiązków prezesa Polskiego Związku Pszczelarskiego, które wykonywał z ogromnym poświęceniem i oddaniem, potrafił dzięki wrodzonemu taktowi i swoistym zdolnościom organizacyjnym pokonać wiele trudności, jakie w tym okresie piętrzyły się przed naszą organizacją. Dzięki osobistej wysokiej kulturze i umiejętności obcowania z ludźmi nawiązał bardzo dobrą współpracę ze Spółdzielczością Ogrodniczo-Pszczelarską i innymi organizacjami mającymi wpływ na rozwój pszczelarstwa a także z przedstawicielami nauki pszczelarskiej. Zdawał sobie bowiem sprawę, że tylko w atmosferze wzajemnego zrozumienia w odniesieniu do zagadnień pszczelarskich można dodatnio wpływać na dalszy ich rozwój.

Potrafił też być nieustępliwy w kwestiach, które dotyczyły bezpośrednio spraw związanych z podnoszeniem produkcji pastecznej. Jego upór i zapał były zachętą dla nas wszystkich, którzy tak jak On chcieli przyczynić się do podniesienia gospodarki pastecznej na jak najwyższy poziom.

Przykład Jego pracowitego życia i działalności oraz społecznego zaangażowania będzie nam zawsze wzorem. Cześć Jego pamięci!

Wszystkim, którzy w chwilach ciężkich dla mnie i mojej rodziny okazali tyle serca oraz oddali ostatnią przysługę Drogiemu Mężowi — Włodzimierzowi Skutowi, składam gorące podziękowanie

Zona z dziećmi

Zarząd PZP w imieniu członków Polskiego Związku Pszczelarskiego składa serdeczne podziękowanie Ministrowi Rolnictwa — Ob. dr Mieczysławowi Jagielskiemu, Międzynarodowej Organizacji Pszczelarskiej „Apimondia”, pokrewnym Związkom bratnich krajów socjalistycznych, organizacjom politycznym, gospodarczym i społecznym współpracującym z naszym Związkiem oraz wszystkim innym — za kondolencje nadesłane w związku ze śmiercią naszego nieodżałowanej pamięci Prezesa Polskiego Związku Pszczelarskiego — mgr Włodzimierza Skuta.